

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Христо Маринов Стаменов**

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ по професионално направление 2.1. Филология, научна специалност Германски езици (Английски език – историческа граматика), обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски” в ДВ, бр. 81 от 10.10. 2017 г.

Единствен кандидат в конкурса е гл. ас. д-р **Яна Валентинова Чанкова**. Тя е завършила специалността английска филология в Пловдивския университет “Паисий Хилендарски” през 2001 г. с магистърска степен, а през 2009 г. е придобила образователната и научна степен „доктор“ след защита на дисертация на тема „ Произход и развитие на аналитичния перфект в английския език (Изследване върху граматикализацията на съвременните значения на английския перфект)“.

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Кандидатката участва в конкурса с вече публикуван монографичен хабилитационен труд (2016), 11 научни статии и два превода от староисландски (в съавторство). Освен това има 8 участия с доклади в международни научни конференции в чужбина. Тя е автор на още един публикуван монографичен труд (2014), в основата на който е залегнала нейната докторска дисертация върху перфекта. Двете й монографии са издадени от УИ „Неофит Рилски”, Благоевград. Освен в български научни издания, немалка част от статиите са излезли в чужбина (Англия, Германия, Испания и др.). Всички представени научни публикации на Яна Чанкова, с изключение на докторската й дисертация, са на английски език.

Кандидатката е водила теоретични курсове по историческа граматика на английския език, история на английския език, историческа лингвистика, граматика на староанглийския език, сравнително и индоевропейско езикознание.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Основните приноси на предложената от кандидатката научна продукция се състоят в обогатяването на научните знания в областта на историческия синтаксис на английския език и описанието на староисландски. В теоретичен план нейните разработки доизясняват явлението скрамблинг, като допринасят за неговото дефиниране и изясняване на неговите разновидности. Под термина скрамблинг най-общо се разбира синтактичен процес, който позволява незадължително вариране на словоред в изречението. Предложено от трансформационалистите, които стъпват върху език с предимно фиксиран словоред (английски) с цел да се обясни предимно свободния словоред в други езици, в последствие то се прилага най-вече за описание на алтернативния словоред на допълненията, например в рамковата конструкция в немски и холандски. Макар през деветдесетте години Р. Л. Траск да твърди, че това понятие така и не получава адекватна формализация и че то бива изоставено в повечето теории, прегледът на литературата през последвалите десетилетия, направен от Яна Чанкова, показва обратното. В методологичен план кандидатката подлага на проверка различни решения в рамките на минималистичната теория и установява кои от тях по-успешно се справят с описанието и обяснението на разглежданото явление на базата на анализирания от нея староанглийски и староисландски корпуси. В дескриптивен план се достига до много по-детайлно описание на словоред в староанглийски и староисландски.

Приемайки, че скрамблингът в староанглийски и староисландски е незадължителен, Яна Чанкова в същото време го счита за семантично и прагматично мотивиран. Той е свързан с фактори като информационната структура на изречението (функционалната изреченска перспектива), дискурсни фактори, дължина/тежест на конституентите и др. Изследването

на тези фактори по отношение на скрамблинга е едно от достойнствата на предложението за анализ. Интересно е заключението, че общовалидните фактори при линеаризацията като тежест на фразата, определеност и прономинална реализация, действат по-слабо от семантичните и информационно-структурните фактори. Постигнатите от Яна Чанкова резултати могат да намерят място в преподаването на историята на английския език и на сравнителното описание на германските езици, както и в развиването на формалния лингвистичен модел, в чиято парадигма тя успешно работи. Заедно с този формализъм Яна Чанкова е овладяла напълно и англоезичния изказ и стил на съответните лингвистични школи.

Представените публикувани преводи на старoisландски поеми обогатяват българската преводна литература. Те се отличават със стремеж към най-пълно предаване на смисъла на важни произведения от старата скандинавска литература и снабдяват тези текстове с подробен научен коментар и разяснителни бележки.

III. Критични бележки и препоръки

Въпреки че овладяването и работата във формализма на съвременните минималистични теории е достойно за уважение постижение на авторката, препоръчвам ѝ да се опита да съотнесе получените от нея резултати с тези достигнати в рамките на други модели и школи.

IV. Заключение

Намирам, че предложената научна продукция и преподавателската работа на д-р Яна Чанкова отговарят на изискванията за заемането на академичната длъжност доцент по професионалното направление Филология, научна специалност Германски езици (Английски език – историческа граматика) и препоръчвам на научното жури да гласува положително за нейната кандидатура.

Дата: 30.01. 2017 г.

Член на журито:

Доц. д-р Христо Стаменов